

BŁĘDY WYCHOWAWCZE KOCHAJĄCYCH RODZCÓW

„Wychowanie bez błędów nie istnieje, nic takiego nie istnieje. I nie tylko nie istnieje, lecz wręcz nie powinno istnieć. Rodzice są ludźmi. popełniają więc błędy i nie wiedzą wszystkiego. Natomiast odpowiedzialni rodzice nie są mitem. Przeciwnie. Dzieci mają prawo do odpowiedzialnych rodziców. Przyznawanie się do błędów albo niewiedzy jest prawidłowym zachowaniem ze strony rodziców. Powinno ono zarazem być uzupełnione przez dążenie do naprawiania błędów oraz poszukiwania odpowiedzialności”.

J.G. Woititz

https://www.youtube.com/watch?v=i1RgumN_KU0

Najczęściej popełniane błędy wychowawcze i ich konsekwencje:

Nadmierny rygor i bezwzględne posłuszeństwo

Nadmierna dyscyplina rygor budzą w dziecku poczucie strachu. Dziecko kontrolowane na każdym kroku staje się uległe i przyjmuje postawę podporządkowaną. Zamierzony efekt wydaje się być osiągnięty, ponieważ dziecko nie sprawia problemów wychowawczych. Jednak pozorne posłuszeństwo dziecka nie wynika ze zrozumienia ustalonych zasad, a jest tylko sposobem na uniknięcie kary.

Dziecko, które wyrasta w takim szablonie zachowań, w przyszłości będzie przyjmować postawę uległą wobec każdej osoby, która będzie posiadała silny charakter. Pierwszą reakcją na bodziec dominacji ze strony innych, będzie podporządkowanie się.

Wyřeczanie dziecka oraz nadopiekuřczořć

Rodzic wykonuje obowiązki za dziecko, zastępuje go w różnego rodzaju działaniach, rozwiązuje za nie problemy, chroniąc je przed wszelkimi zagrożeniami, uniemożliwia mu w ten sposób rozwój samodzielności i czyni go zależnym od siebie, co w kolejnych latach spowoduje jeszcze większą zależność od dorosłego. Dziecko wzrasta w przeświadczeniu, że nie potrafi nic samodzielnie zrobić. w efekcie wpłynie to na jego obniżone poczucie własnej wartości i przyczyni się do kształtowania w sobie wyuczonej bezradności oraz przyjmowania biernej postawy na przyszłość; istnieje duże prawdopodobieństwo, że w życiu dorosłym takie dziecko nie będzie potrafiło poradzić sobie z napotykanymi trudnościami, a uczucie doznanej porażki będzie dla niego bardzo bolesne.

Hamowanie naturalnej radości życia i ciekawości

Ograniczanie spontaniczności oraz chęci poznawania świata poprzez przerywanie, zakazywanie czy zmianę aktywności dziecka daje mu do zrozumienia, że jego zainteresowania są nieistotne, bezwartościowe i rodzic nie liczy się z jego potrzebami. Próby wyciszenia dziecka, sprawiają, że rodzi się w nim poczucie odrzucenia. Im więcej odbiera negatywnych komunikatów dotyczących swojej aktywności, tym bardziej pielęgnuje w sobie poczucie niekochania i braku akceptacji.

Brak konsekwencji oraz wspólnego stanowiska rodziców

Brak zasad i konsekwencji powoduje, że dziecko stopniowo będzie przesuwało granice. Dziecko zauważając, że za swoje negatywne zachowania nie ponosi odpowiedzialności zaczyna "wypróbować" rodzica w różnych sytuacjach. W procesie wychowawczym przejmuje niejako kontrolę i stopniowo poszerza granice swojej władzy. Świadome rodzicielstwo polega na pozwoleniu, by dziecko poniosło konsekwencje własnego zachowania i decyzji. Jest to bardzo ważne, ponieważ dzięki temu uczy się jakie są granice pomiędzy tym co jest dobre, a co jest złe.

Zgodność obojga rodziców w sprawach wychowawczych jest niezmiernie istotna; jeśli dziecko widzi, że rodzice mają odmienne zdania, a kwestie sporne rozstrzygają między sobą przy dziecku, wówczas ma ono przestrzeń do "manipulowania" obowiązującymi zasadami w korzystny dla siebie sposób; dlatego ważne jest, aby rodzice wcześniej uzgodnili między sobą i określili wszelkie zasady, jakie powinny obowiązywać w domu i poza nim, przy czym wszystkie zawsze powinny być jednocześnie akceptowane przez każdego z nich.

Brak kontroli nad emocjami

Jeśli rodzic w sytuacjach trudnych traci kontrolę nad swoimi emocjami, przekazuje w ten sposób dziecku niewerbalny komunikat, że ono również w taki sposób może poradzić sobie z trudnymi dla siebie emocjami. Niestety może to być przenoszone na grunt szkoły lub przedszkola i tam powodować nieakceptowane społecznie zachowania; Dziecko, które nie nauczy się kontrolowania własnych emocji może być również skazane na brak akceptacji ze strony rówieśników.

Wygórowane oczekiwania

Wymagania nieadekwatne do możliwości dziecka wpływają niekorzystnie na jego samoocenę, co powoduje jej obniżenie; budzi w dziecku poczucie winy, że nie jest wystarczająco dość dobre, aby móc sprostać wymaganiom rodzica; w efekcie doznawania wielu niepowodzeń obniża się u niego poczucie własnej wartości, jak również motywacja do działania; Powoduje to fałszywy obraz miłości, którą rozumie

jako spełnienie oczekiwań rodziców. Dziecku wydaje się, że kiedy nie sprosta wymaganiom, które zostały mu postawione, zostanie odrzucone.

Liczne komplementy i pochlebstwa

Czasami zdarza się, że rodzice chcą wyegzekwować dobre zachowanie dziecka poprzez liczne komplementy. Choć początkowo ta metoda może działać, na dłuższą metę jest to jednak wychowanie nieskuteczne. Dziecko w ten sposób uczy się interesowności. W momencie złego zachowania obiecuję być posłuszne, jednak po danej obietnicy powtarza swoje zachowanie obserwując, w jaki sposób osoba dorosła zareaguje. Niestety zbyt często dzieci wychowywane w klimacie zachwyków i pochlebstw (pozbawionych konstruktywnej krytyki), stają się egoistyczne i wykorzystują "za dobre" serce rodzica.

Nadmierne krytykowanie

Jeśli rodzic nie będzie skupiał uwagi na pozytywnych aspektach zachowania dziecka, nie będzie doceniał go i chwalił, a koncentrował się głównie na tym, co złe, wówczas dziecko otrzyma komunikat, że bardziej opłaca się zrobienie czegoś, co rozżłości rodzica, ponieważ tylko wtedy uzyska jego uwagę; dziecko właśnie tym sposobem będzie dążyć do tego, aby chociaż na chwilę zdobyć uwagę rodzica dla siebie, niezależnie od konsekwencji, jakie będzie musiało ponieść.

Bibliografia:

Gurycka A.: Błąd w wychowaniu, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1990. Mac Kenzie R., J.: Kiedy pozwolić, kiedy zabronić?, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2012.

Łukawska K.: Szczęśliwi rodzice, szczęśliwe dzieci, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2011.

Steede K.: 10 błędów popełnianych przez dobrych rodziców, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2007.